

ELLINOR RAFAELSEN

HUIPPUVUORTEN YÖT

Pohjoisen kutsu

1

 SAGA
EGMONT

Ellinor Rafaelsen

Pohjoisen kutsu

Huippuvuorten yöt 1

Suomentanut Anna-Maija Ihander

SAGA Egmont

Pohjoisen kutsu – Huippuvuorten yöt 1

Translated by Anna-Maija Ihander

Original title: *Tora*

Original language: Norwegian (Bokmål)

Cover image: Shutterstock

Copyright © 2009, 2023 Ellinor Rafaelsen and SAGA Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788727121413

1. POD edition

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.sagaegmont.com

Saga is a subsidiary of Egmont. Egmont is Denmark's largest media company and fully owned by the Egmont Foundation, which donates almost 13,4 million euros annually to children in difficult circumstances.

TÄRKEITÄ HENKILÖITÄ:

Tora Lyngvik – nuori tyttö Tromssasta

Johanna Lyngvik – Toran äiti

Ottar Lyngvik – Toran isä

Hansine, Ester, Jens ja Kristoffer – Toran sisarukset

Oleanna Davidsen – kahvilan omistaja

Anton Knutsen – työntekijä isänsä purjeverstaalla

Kitty Antonsen – Toran paras ystävä

1

Kun Herramme oli luonut maailman, hänelle jäi kourallinen ylimääräistä hiekkaa ja kiviä. Nämä kivet hän päätti asettaa mahdollisimman lähelle maapallon lakea, jotta ne eivät olisi kenenkään tiellä. Niinpä hän sinkosi ne aivan pohjoisnavan luosiin uskossa, etteivät ne häiritsisi ketään, koska siellä ei koskaan asuisi ihmisiä. Herramme oli väärässä...

TROMSSA, TOUKOKUUN LOPULLA VUONNA 1912

Kengänkantojen rapsahtelu soralla oli ainoa ääni, joka kuului hiljaisessa, valoisassa kevätyössä. Raps, raps... Raps, raps...

Tora juoksi, kunnes kylkeä alkoi pistää ja oli pakko hidastaa vauhtia. Onneksi hän oli jo aivan kättilö-Karenin punaisen merenrantatalon luona. Hän kompasteli portaat ylös ja alkoi takoa nyrkeillä sään kuluttamaa, siniseksi maalattua ovea.

– Karen, kättilö-Karen, tule! Sinun pitää tulla heti! Äiti synnyttää. Tule äkkiä!

Hän jatkoi oven takomista huutaessaan. Hänen huutonsa kajahtelivat sireenin lailla talojen lomassa öisen hiljaisella kadulla.

– Luojan tähden! Mitä nyt? Ovi avautui ja kuusikymppinen nainen harmaa, sotkuinen letti selässään tihrusti unenpöpperöisenä Toraa, jonka neuletakki repsotti avoimena. Näkyi selvästi, ettei sen alla ollut muuta kuin yöpaita. Punainen tukka harotti pilvenä kalpeiden ja pelokkaiden kasvojen ympärillä.

– Sinun pitää tulla, Karen, Tora huohotti. – Äiti synnyttää.

– Johanna... Nytkö jo? Karen Grønnli, kansan suussa kätilö-Karen, katsoi Toraa kauhistuneena. Pelko paistoi tytön silmistä. – Oletteko varmoja? Ehkä hänellä on vain supistuksia...

– Sinun pitää tulla! Tora tarttui kätilöä käsivarresta ja yritti vetää hänet ulos ovesta, mutta Karen ravisteli kätensä vapaaksi.

– Anna minun Herran tähden pukeutua ensin!

– Mutta nyt on kiire! Äiti... Hänestä tulee kauheasti verta.

– Vai niin.

Tämä tieto näytti saavan iäkkääseen naiseen vauhtia. Muutamassa sekunnissa hän oli työntänyt paljaat jalat kuluneisiin kenkiin ja kääräissyt neuletakin yöpaidan päälle. Hän lähti seuraamaan Toraa ripein askelin kohti Läntistä katuja, missä Toran äiti ilmeisesti kaipasi hänen palveluksiaan.

Toran kertomus kuulosti huolestuttavalta. Karen oli päästänyt maailmaan kaikki Johanna Lyngvikin viisi lasta. Tora oli heistä ensimmäinen. Ajatella, että siitä oli jo kaksitoista vuotta, kun tämä kaunis nuori tyttö oli tullut ulos äitinsä kohdusta raivokkaasti huutaen, kuin haluaisi palata sinne mistä oli tullut. Toran jälkeen lapsia oli tullut kuin liukuhihnalta. Kaksi tyttöä ja kaksi poikaa. Ja nyt... Karen ei ollut seurannut Johannan

raskautta säännöllisten tarkastusten muodossa, mutta hän ei ollut pitänyt sitä tarpeellisena, koska nainenhan oli jo kokenut synnytyksen niin monta kertaa aiemmin, täysin ongelmitta. Joten kun Johanna tuli taas raskaaksi viisi kuukautta aiemmin, Karen oli laskeskellut, että uusi ponnistus olisi edessä loppusyksystä. Marraskuun paikkeilla. Ei vielä. Ja verenvuoto... Se ei ollut Johannan tapaista.

Tora oli Karenia vikkelmämpi. Hän ehti kotiin ennen iäkästä naista.

– Karen... Missä Karen on? Löysitkö hänet?

Edna Rutholm, tuttu naapurin rouva tuli Toraa vastaan eteisessä.

– Hän tulee! Tora oli niin hengästynyt, että pystyi tuskin puhumaan. – Hän tulee aivan perässäni...

Tora ehti tuskin lopettaa lausettaan kun Karen ilmestyi hänen taakseen.

– Missä hän on? Karenin ääni oli karkea ja päättäväinen. – Missä Johanna on?

– Hän on ylhäällä... Makuuhuoneessa. Ottar on hänen luonaan.

Edna Rutholm puristi punoittavat ja halkeilleet työläisen kädet nyrkkiin. – Tässä voi käydä huonosti.

Tora oli jo menossa kohti portaita, mutta Karen työnsi hänet syrjään kiiruhtaessaan ohi.

– Pysy sinä Tora täällä alhaalla, kätilö sanoi päättäväisesti. – Olsit vain tiellä.

– Mutta äiti...

– Pysy täällä, tai mene pienempien sisarustesi huoneeseen siltä varalta, että he heräävät, Karen keskeytti ja katosi ylös portaita.

Tora jäi seisomaan hämmentyneenä toinen jalka rappusella. Edna tuli hänen luokseen ja laski käden hänen olkapäälleen.

– Mene sinä tyttöjen luo. Minä voin huolehtia pojista, jos he heräävät.

Tora katsoi naapurin rouvan vakavia kasvoja ja tunsu, miten pelko kuristi kurkkua. Tämä oli tosipaikka. Hän näki sen kaikkien ilmeistä. Hän oli nähnyt sen isän kasvoilta, kun tämä oli herättänyt hänet ja käskenyt juosta hakemaan kätilö-Karenia, hän oli nähnyt sen Karenin pienissä, unisissa silmissä, ja nyt hän näki sen Ednan silmissä pyöreiden silmälasien takana. Tämä oli tosipaikka.

Tora livahti hiljaa rappuset ylös. Hän kuuli vaimeaa muminaa vanhempien makuuhuoneen suljetun oven takaa ohittaessaan sen matkalla huoneeseen, jonka jakoi itse kahden nuoremman siskonsa, Hansinen ja Esterin kanssa. Hansine oli kahdeksanvuotias ja Ester kuusi. Pienessä huoneessa kuistin yläpuolella nukkuivat pojat, neljävuotias Jens ja yhdeksänvuotias Kristoffer. Tora itse oli 12-vuotiaana sisarusparven vanhin, mitä hän usein harmitteli. Sillä vaikka Kristoffer oli vain kolme vuotta Toraa nuorempi, aina juuri Tora joutui osallistumaan ja auttamaan äitiä, sekä lasten kaitsemisessa että kotitöissä ja muissa askareissa. Kristofferin ei tarvinnut, koska hän oli poika. Ja muut tytöt olivat liian pieniä, jotta heille olisi voinut antaa vastuuta, vaikka hekin kyllä saivat pieniä askareita, kun Toralla oli muuta tekemistä.

Viimeiset kaksi vuotta olivat levänneet erityisesti Toran nuorilla hartioilla. Synnytysten takia äiti oli ollut usein sairaana ja väsynyt, ja silloin Tora melkeinpä otti hänen roolinsa perheessä. Tavallaan se teki hänestä varhaiskypsän, mutta

pikkuvanhan ja joskus pikkutärkeän isosiskon kuoren alla piili tyttönen, joka haaveili voivansa olla juuri sitä: nuori tyttö.

Tora ei muistanut paljoakaan Kristofferin ja Hansinen syntymistä, koska oli itse ollut silloin niin pieni, ja hänet oli kuulemma lähetetty Ednan luo sillä aikaa kun äiti synnytti kotona. Mutta viimeisimmän synnytyksen hän muisti oikein hyvin, sen kun pikku-Jens tuli maailmaan. Tora oli kuullut äidin sydäntä särkevän valituksen ja äänekkäät tuskanparkaisut, jotka kajahtelivat pitkin seiniä. Hän muisti, miten oli odottanut muiden sisarusten kanssa Ednan luona ja kuunnellut äidin huutoa, vaikka sekä äidin huoneen että Ednan keittiön ikkunat olivat kiinni. Tora oli sanonut, ettei hän koskaan – ikinä elämässään – synnyttäisi lasta maailmaan. Edna oli hymyillyt ja sanonut, että samaa kaikki naiset sanoivat synnyttyään. Ei koskaan enää. Mutta kaikki unohtui, kun lapsi oli ulkona kohdusta, ja Torakin varmasti saisi kokonaisen lauman lapsia, hän oli niin hyvä lasten kanssa.

Edna oli ollut oikeassa. Äidin kivunhuudot unohtuivat, kun Tora sai hieman myöhemmin pikku-Jensin syliin, katsoi vauvan pieniä kasvoja ja tummia silmiä, jotka tuijottivat häntä kysyvästi. Ja niinä neljänä vuonna Jensin syntymän jälkeen hän ei ollut kertaakaan ajatellut, ettei hankkisi aikuisena lapsia. Edna oli oikeassa, sellainen vain unohtuu...

Toisaalta suurista lapsikatraista ei tullut puhe, kun Tora vaihtoi ajatuksia tulevaisuudesta parhaan ystävänsä Kittyn kanssa. Kitty halusi sairaanhoitajaksi. Hän asui lähellä sairaalaa, ja hänen äitinsä työskenteli pesulassa sairaalan kellarissa. Joskus Kitty sai mennä äidin mukana töihin, ja näky nuorista sairaanhoitajattarista sinivalkeisissa univormuissaan jäykkä hilkka päässä sai Kittyn haaveilemaan, että joskus hänkin saisi

pukeutua sellaiseen työasuun ja kulkea tottuneesti sairaalan käytävillä.

Toran haaveet eivät olleet yhtä selkeitä. Yhtenä päivänä hän halusi opettajaksi, toisena kaupan myyjäksi, joka oli toivelistalla ylimpänä. Tai ehkä hän menisi töihin pankkiin kuten isä. Hän ei tiennyt, olisiko se mahdollista naisille, sillä isän työpaikalla pöytien takana istui vain miehiä. Mutta hänellä oli vielä suurempi haave, josta hän ei halunnut puhua ääneen ja joka heräsi aina kesäisin, kun kaupunkiin tuli vierailijoita. Kun satama oli täynnä niin tuttuja kuin vieraitakin veneitä. Silloin he saapuivat, jäämeren metsästyslaivat, täynnä kauniita, valkoisia ketun- ja jääkarhuntaljoja, ja joskus kyydissä oli jopa *eläviä* jääkarhunpoikasia. Kaupunki oli aina täynnä elämää, kun karskit metsästäjät täyttivät oluttuvat ja kahvilat ja kuljeskelivat ympäriinsä painavissa hylkeennahkasaappaissaan ja anorakeissaan, joiden hupussa oli karvareunus.

Mutta eivät metsästäjät ja *heidän* aluksensa Toran uteliaisuutta eniten herättäneet. Sen tekivät harvinaiset, mutta sitäkin kiinnostavammat ulkomaiset risteilyalukset. Suuret, kauniit purjelaivat – olihan joukossa toki nykyaikaisia höyrylaivojakin – täynnä kaukaa matkustaneita turisteja, joilla oli taskut täynnä rahaa ja seikkailunhaluinen mieli, ja jotka halusivat kokea matkoillaan jotakin eksoottista. Ranskalaisille, englantilaisille ja italialaisille Tromssa keskiyön aurinkoineen, poroineen ja valoisine kesäöineen oli hyvinkin eksoottinen.

Nämä kaukaisten maiden matkalaiset saivat Toran haaveet heräämään. He toivat tullessaan tuulahduksen seikkailuista ja vieraista kulttuureista. Muistutuksen, että elämää oli myös Tromsøyn salmen ulkopuolella, kokonainen maailma valmiina

koettavaksi. Jos turistik saattoivat tulla Tromssaan, kaipa tromssalaisetkin voisivat matkustaa heidän luokseen?

Tora siis haaveili matkustamisesta. Tromssasta lähtemisestä. Sitä hän ei tiennyt, miten hän unelmansa toteuttaisi, sillä oli selvää, että Tromssaan saapuvat turistik olivat raharikkaita. Oletettavasti hänen pitäisi siis ensin rikastua, eikä hän tiennyt miten sekään toteutuisi. Mutta aina saattoi haaveilla. Se ei maksanut mitään.

Tora ei kertonut monille näistä haaveistaan. Kitty oli ainoa, jolle hän oli niistä maininnut, koska muut vain nauroivat niille. Sekä isän että äidin mielestä Toran pitäisi valmistautua elämään äitinä ja kodinhoitajana. Sellaiseksi useimmat naiset päätyivät, ainakin tavallisten työläisten perheistä, koska perheellä ei ollut varaa lähettää lapsia hankkimaan kallista koulutusta. Toran olisi tärkeää oppia laittamaan ruokaa, ompelemaan ja kutomaan sekä hoitamaan lapsia. Kaikki muu, haaveet omasta toimeentulosta ja perheen elättämiseen osallistumisesta, oli toissijaista. Tora oli kuullut vanhempien puhuvan siitä luullessaan, että Toralla oli muuta tekemistä kuin kuunnella heitä, ja hän tiesi, että isä halusi Kristofferin menevän kansakoulun jälkeen kauppaopistoon opiskelemaan kirjanpitoa, jotta tämä voisi päästä töihin pankkiin tai tilitoimistoon. Ne olivat isän mielestä vakaita työpaikkoja. Ja Hansine oli etevä koulussa, sekä norjan kielessä että laskuopissa, joten hänkin ehkä voisi jatkaa koulunkäyntiä kansakoulun jälkeen. Kenties opettajankoulutukseen. Mutta se oli vielä kaukainen ajatus, ja paljon voisi tapahtua sitä ennen. Todennäköisyydet sille, että ennen sitä Hansine rakastuisi, menisi naimisiin ja saisi lapsia kuten kaikki muut, olivat melko suuret.

*Rakkautta, intohimoa ja menetyksiä Huippuvuorten
henkeäsalpaavissa maisemissa – vangitseva historiallinen sarja alkaa!*

Kun nuori Tora Lyngvik tapaa hurmaavan ja komean Anton Knutsenin, hän tietää löytäneensä vertaisensa. Heidän rakkaustarinansa tuntuu olevan kuin sadusta, eikä mene kauaakaan, kun he menevät kihloihin. Mutta kun Anton saa työpaikan Huippuvuorten ankarista ja armottomista kaivoksista, unelma yhteisestä onnesta joutuu koetukselle.

Anton lähtee kohti pohjoista tietämättä juurikaan karusta elämästä arktisilla kaivoksilla. Voiko Tora luottaa siihen, että Anton palaa hänen luokseen? Toralla ei ole muuta vaihtoehtoa kuin seurata sydäntään – päätös, joka muuttaa hänen koko elämänsä.

Valtavan menestynyt historiallinen kirjasarja on vihdoinkin saatavilla myös suomeksi! Vahvaluonteinen ja intohimoinen Tora on nuori nainen, jonka kohtalo vie Arktiksen kylmyyteen kamppailemaan oikeudestaan onneen.

Ellinor Rafaelsen on norjalainen kirjailija ja toimittaja, joka tunnetaan vangitsevista historiallisista romaaneistaan. Rafaelsen on asunut seitsemän vuotta Huippuvuorilla.